

Anna Skaryszewska

(Uniwersytet Warszawski,

e-mail: a.skaryszewska@student.uw.edu.pl)

ORCID: 0000-0002-7094-4133

RUCH PROSTEGO JĘZYKA W POLSCE W LATACH 2012–2022

Prosty język, czyli formułowanie komunikatów tak, aby ich odbiorcy mogli je szybko przeczytać i zrozumieć przy pierwszej lekturze, zyskuje w Polsce coraz większą popularność ze względu na swój praktyczny i uniwersalny wymiar. Idea ta służy efektywnej komunikacji przede wszystkim urzędów z obywatelami i firm z klientami. Genezy prostej polszczyzny niektórzy upatrują w czasach przedwojennych (Będkowski 2019), ale jej nowoczesne, skodyfikowane zasady zaczęły się kształtować kilkanaście lat temu.

Ważną cezurą był rok 2012, kiedy to ogłoszono kampanię społeczną „Prosty język przyjazny obywatelom” i odbył się I Kongres Języka Urzędowego. Od tego momentu pojawiło się wiele inicjatyw na rzecz upraszczania komunikacji, takich jak szkolenia, konferencje, kampanie informacyjne. Ukazują się poradniki i publikacje z tego zakresu, dostępne są narzędzia informatyczne. Urzędy i firmy wdrażają zmianę językową przy wsparciu wyspecjalizowanych podmiotów i ekspertów. W ośrodkach akademickich prowadzi się badania, kursy i studia. Przyznawane są certyfikaty, które zaświadczać o poprawnej, jasnej oraz przyjaznej treści i formie dokumentów.

Celem artykułu jest zebranie i opisanie najważniejszych podmiotów i działań, które podsumowują dziesięć ostatnich lat upraszczania komunikacji w Polsce.

1. KAMPANIA „JĘZYK URZĘDOWY PRZYJAZNY OBYWATELOM” ORAZ I KONGRES JĘZYKA URZĘDOWEGO

Kampania społeczna „Język urzędowy przyjazny obywatelom”¹ była wspólnym przedsięwzięciem Rzecznika Praw Obywatelskich, Senatu RP, Wojewody Mazowieckiego, Szefa Służby Cywilnej, Rady Języka Polskiego, Narodowego Centrum Kultury i Fundacji Języka Polskiego. Miała następujące cele:

¹ https://rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1390:ojczysty-dodaj-dolubionych107&catid=32&Itemid=67 [dostęp: 21.05.2022].

- zwiększyć świadomość językową użytkowników polszczyzny urzędowej,
- zwiększyć komunikatywność języka w pismach i wypowiedziach o charakterze oficjalnym,
- tworzyć standardy poprawnej polszczyzny w języku urzędowym,
- doskonalić kompetencje językowe urzędników i ich odpowiedzialność za skuteczną komunikację².

Zainicjowano wówczas publiczną dyskusję nad stanem współczesnej polszczyzny oficjalnej. W założeniu też miał powstać ruch społeczny na rzecz podnoszenia poziomu kultury języka urzędowego.

Ważnym wydarzeniem w ramach kampanii był I Kongres Języka Urzędowego, zorganizowany 30–31 października 2012 roku pod patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego³. Oprócz wystąpień, które dotyczyły charakterystyki, diagnozy i postulatów zmiany języka urzędowego w Polsce, w programie Kongresu znalazł się również referat Tomasza Piekota prezentujący ideę prostego języka⁴. Wrocławski badacz opowiedział o tym zjawisku jako o nowości w polskiej polityce językowej. Zwrócił uwagę, że upraszczanie komunikacji w Polsce jest potrzebne, gdyż w ramach dostępu do informacji publicznej wszystkie komunikaty powinny być pisane w sposób jasny i przejrzysty – tak aby każdy, bez względu na wykształcenie i status społeczny, mógł zrozumieć przekaz wiadomości.

W dokumencie końcowym Kongresu uczestnicy zadeklarowali, że:

- potrzebna jest poprawa jakości polskiego języka urzędowego pod względem zrozumiałości, przystępności oraz kultury wypowiedzi;
- urzędnicy, którzy tworzą teksty, powinni dołożyć starań o ich zrozumiałość, poprawność i estetykę oraz o formułowanie treści z szacunkiem dla odbiorców;
- instytucje państwowe i samorządowe powinny zapewnić urzędnikom szkolenia z kultury języka polskiego, dające rzetelną i usystematyzowaną wiedzę o stylu urzędowym, poprawności elementów prawnych w nim występujących i psychologicznych uwarunkowaniach odbioru tekstu;
- konieczne jest także zaangażowanie językoznawców w prace analityczne i normalizacyjne związane z językiem urzędowym oraz podjęcie badań, których efektem będzie sformułowanie norm dotyczących tej swoistej odmiany polszczyzny, a następnie przedstawienie ich w przystępnych publikacjach o charakterze poradnikowym i popularnonaukowym⁵.

Wiele z tych działań rzeczywiście udało się zrealizować przez ostatnią dekadę. Ich prezentację zawiera kolejna część artykułu.

² Tamże.

³ *I Kongres Języka Urzędowego. „Język urzędowy przyjazny obywatelom”*, Kancelaria Senatu, Warszawa 2013, s. 2.

⁴ Zob. tamże, s. 169–198.

⁵ Tamże, s. 245.

2. CHARAKTERYSTYKA INICJATYW DOTYCZĄCYCH PROSTEGO JĘZYKA

2.1. Podmioty działające na rzecz prostego języka

W zakresie prostego języka specjalizuje się kilka podmiotów związanych z ośrodkami akademickimi w Polsce. Warto przywołać Pracownię Prostej Polszczyzny, Fundację Języka Polskiego, a także zespół Jasnopisu oraz badaczy poznańskich.

Pierwszą instytucję tworzą językoznawcy z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego: Tomasz Piekot (kierownik), Marcin Poprawa, Grzegorz Zarzeczny, Marta Śleziak. Główne zadania Pracowni, realizowane od 2010 roku, są następujące:

- badanie tekstów pod względem zrozumiałości,
- przyznawanie certyfikatów prostej polszczyzny UWr (od 2017 roku),
- prowadzenie webinarów o prostym języku w urzędzie,
- szkolenie konsultantów językowych w urzędach oraz uczenie metod upraszczania języka⁶.

Fundację Języka Polskiego założyli w 2008 roku językoznawcy z Uniwersytetu Warszawskiego. Fundacja prowadzi rozmaite działania popularyzujące język (projekty edukacyjne i kulturalne, publikacja książek, wykłady, dyktanda), ale przede wszystkim rozwija ideę prostego języka⁷. Organizuje szkolenia dotyczące efektywnej komunikacji w administracji i biznesie, wspiera urzędników w nauce upraszczania pism, realizuje audyty komunikacji, a także prowadzi certyfikację tekstów, instytucji oraz trenerów prostego języka. Ekspertami z tego zakresu są Marta Chojnacka-Kuraś, Monika Kresa, Katarzyna Osior-Szot, Magdalena Wanot-Miśtura.

Od czerwca 2021 roku na Uniwersytecie Warszawskim działa pracownia pod nazwą Laboratorium Efektywnej Komunikacji (kierownik: Magdalena Wanot-Miśtura). Głównymi obszarami badawczymi LEK są zrozumiały język i dostępność, skuteczność komunikacyjna języka mówionego i pisanego, empatia.

W latach 2012–2014 pod kierownictwem Włodzimierza Gruszczyńskiego zrealizowano na Uniwersytecie SWPS projekt badawczy *Mierzenie stopnia zrozumiałości polskich tekstów użytkowych (nieliterackich)*. Członkowie zespołu – językoznawcy, psycholingwiści i informatycy – udostępniają swoje narzędzie (od 2019 roku w formie częściowo skomercjalizowanej) i prowadzą działalność ekspercką⁸.

Warto wspomnieć także o środowisku poznańskim. Szkolenia, seminaria, wykłady i warsztaty dotyczące komunikacji oficjalnej, w tym szczególnie prostego i poprawnego języka, prowadzą od lat badacze z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

⁶ <http://ppp.uni.wroc.pl/> [dostęp: 23.05.2022].

⁷ https://www.fundacja.jezykapolskiego.pl/fundacja_jezyka_polskiego/ [dostęp: 23.05.2022].

⁸ <https://jasnopis.pl/#> [dostęp: 23.05.2022].

w Poznaniu: Jarosław Liberek, Karolina Ruta-Korytowska, Przemysław Wiatrowski, Marta Wrześniewska-Pietrzak. Opracowali oni między innymi program studiów podyplomowych „Prosty język w instytucjach publicznych”, które uczelnia oferuje od 2022 roku⁹.

2.2. Publikacje

Jedną z pierwszych zwartych publikacji na temat prostego języka był poradnik *Jak pisać o Funduszach Europejskich?* (Miodek, Maziarz, Piekot, Poprawa, Zarzeczny 2010). Opracowanie to, przygotowane przez wrocławskich językoznawców pod kierunkiem Jana Miodka, miało pomóc autorom dokumentacji konkursowej Funduszy Europejskich pisać je w sposób bardziej zrozumiały. Wskazówki tu zawarte są dość uniwersalne, a przy tym praktyczne. Innym poradnikiem autorstwa specjalistów związanych z Uniwersytetem Wrocławskim jest publikacja *Prosto o konkursach Funduszy Europejskich. Poradnik efektywnego pisania* (Moroń, Piekot, Zarzeczny, Maziarz 2015).

Efektywnej komunikacji w urzędzie jest poświęcona książka Mileny Hadryan, oparta na jej pracy doktorskiej, *Demokratyzacja języka urzędowego. Współczesne tendencje polityki językowej w Szwecji i w Polsce* (Hadryan 2015). Dużą część opracowania zajmuje opis procesu zmian językowych w Szwecji, po czym badaczka omawia komunikację urzędową w Polsce. Oprócz teoretycznego przedstawienia zasad efektywnej komunikacji w urzędzie, badaczka referuje wyniki swoich badań. Przeprowadziła ona ankiety, w których respondenci oceniali trudność dwóch tekstów – oryginalnego oraz jego prostojęzycznej parafrazy.

Również w 2015 roku ukazała się książka *Jasnopis, czyli mierzenie zrozumiałości polskich tekstów użytkowych* pod redakcją Włodzimierza Gruszczyńskiego i Macieja Ogrodniczuka (2015). Dotyczy ona tego, jak powstawał i jak funkcjonuje narzędzie Jasnopis (por. dalej). Autorzy omawiają m.in. wskaźniki trudności tekstu i cechy tekstu trudnego, a także przywołują wyniki własnych badań psycholingwistycznych i proponują nowe formuły analityczne.

Fundacja Języka Polskiego w 2021 roku opublikowała poradnik z kalendarzem *Prosta polszczyzna. Instrukcja obsługi* autorstwa Moniki Kresy i Magdaleny Wanot-Miśtury. Na każdy dzień przewidziano porady, wskazówki i ćwiczenia dotyczące poprawności języka lub reguł prostej polszczyzny. Kalendarz, wydany w 1200 egzemplarzach, trafił do urzędników i pracowników firm w całej Polsce.

Inną ważną publikacją, w której za redakcję merytoryczną i autorstwo odpowiadała Fundacja Języka Polskiego, była wydana w 2021 roku *Encyklopedia prostej*

⁹ <https://wfpik.amu.edu.pl/studia/kierunki-studiow/studia-podyplomowe/prosty-jezyk-w-instytucjach-publicznych> [dostęp: 23.09.2022].

polszczyzny (Wanot-Miśtura i in. red. 2021). Książka pod patronatem merytorycznym Uniwersytetu Warszawskiego powstała z inicjatywy Biura Prostego Języka PZU¹⁰. Składa się ze słownika objaśniająco-normatywnego mowy korporacyjnej (korpomowy) (około 300 haseł), rejestru form sprawiających trudność gramatyczną i leksykalną, a także zasad dobrej komunikacji. Jest dostępna również w wersji elektronicznej¹¹.

2.3. Narzędzia internetowe

Praktycznymi i dostępnymi narzędziami służącymi do upraszczania tekstów są aplikacje internetowe. Jedną z nich jest strona internetowa logios.dev (kiedyś Logios Research), rozwijana od 2010 roku przez badaczy wrocławskich, m.in. Grzegorza Zarzecznego, Marka Maziarza i Tomasza Piekota¹².

Aplikacja Logios bada tekst pod kątem kilkudziesięciu cech, w tym między innymi autorskiego Indeksu Prostego Języka PLI, oraz generuje raport z interpretacją statystyk. W zależności od wersji użytkownik otrzymuje konkretny pakiet wsparcia i pomocy, dostępna jest również wersja testowa (Logios do Zabawy), w której można zbadać tekst o długości nie większej niż 3000 słów. Aplikacja umożliwia wybór typu i stylu tekstu oraz parametrów, które chcemy zmierzyć.

Kolejną aplikacją jest Jasnopis – stworzony przez interdyscyplinarny zespół językoznawców z Uniwersytetu SWPS pod kierunkiem Włodzimierza Gruszczyńskiego¹³. Jasnopis ma następujące funkcje:

- analizuje język użyty w tekście, tzn.:
 - oblicza średnią długość zdań i akapitów,
 - ustala liczbę słów trudnych (na podstawie listy frekwencyjnej i prawdopodobieństwa subiektywnego),
 - oblicza procent rzeczowników i czasowników,
 - oblicza procent rzeczowników abstrakcyjnych,
 - sprawdza długość tzw. łańcuchów dopełniaczy (*ocena poprawności wykonania czynności...*),
 - oblicza procent imiesłówów,
 - sprawdza miejsce poszczególnych wyrazów na różnych listach frekwencyjnych;

¹⁰ PZU powołało przed kilku laty Biuro Prostego Języka, którego zadaniem jest popularyzacja prostego języka i wspieranie pracowników w tym zakresie, zob. <https://www.pzu.pl/grupa-pzu/o-nas/prosty-jezyk> [dostęp: 23.05.2022].

¹¹ Publikację można pobrać ze strony: https://www.pzu.pl/grupa-pzu/o-nas/prosty-jezyk?_gl=1*120r1zm*_ga*OTQyNTUxODIzLjE2NjI0OTk1Njk.*_ga_LE4DX3ZB89*MTY2NzlwMTEzNS42LjAuMTY2NzlwMTEzNS42MC4wLjA [dostęp: 23.05.2022].

¹² Zob. <https://logios.dev/#o-nas> [dostęp: 23.05.2022].

¹³ Zob. <https://www.jasnopis.pl/info#>. Za językoznawczy aspekt narzędzia odpowiadają: Włodzimierz Gruszczyński, Edyta Charzyńska, Laura Polkowska, Milena Hadryan, Maciej Ogrodniczek [dostęp: 23.05.2022].

- zaznacza potencjalnie trudne wyrazy, zbyt długie zdania, akapity trudniejsze niż średnia dla tekstu,
- czasem podpowiada, jakimi synonimami można zastąpić wyrazy trudne¹⁴.

Wersja demo aplikacji umożliwi analizę tekstu o długości do 3600 znaków. Aplikacja ma solidną podbudowę statystyczną, zasadniczo jednak nie proponuje konkretnych zmian językowych. Użytkownik dostaje informacje o niekorzystnych cechach swojego tekstu, bez wielu praktycznych podpowiedzi. Autorzy aplikacji oferują również bezpośrednią współpracę, Jasnopis jest wówczas dopasowywany do potrzeb zainteresowanego.

Firmy we współpracy z językoznawcami opracowały ponadto narzędzia upraszczające do użytku wewnętrznego w organizacji. Przykładowo ING Bank Śląski stworzył Prostat¹⁵, mBank korzysta z autorskiego algorytmu¹⁶, natomiast PZU – z aplikacji To Proste¹⁷.

2.4. Certyfikaty

Ostatnimi czasy wraz z rozwojem idei prostego języka firmy z większą dbałością językową formułują komunikaty skierowane do klientów. Wysoką jakość komunikacyjną tekstu poświadczają certyfikaty. Wyróżnienia takie są przyznawane przez dwa podmioty – Pracownię Prostej Polszczyzny oraz Fundację Języka Polskiego.

Pierwsza instytucja wydaje certyfikaty prostej polszczyzny tekstom, które przejdą rygorystyczną ocenę ilościowo-jakościową¹⁸. Członkowie Pracowni analizują dany tekst lub zbiór tekstów pod względem zasad prostego języka (opracowanego przez Pracownię) i wydają decyzję o przyznaniu wyróżnienia.

Certyfikat prostej polszczyzny zdobyły do tej pory: ING Bank Śląski (3 certyfikaty), Grupa PZU (5 certyfikatów), Bank Credit Agricole (2 certyfikaty), E.ON Polska (1 certyfikat), TU Europa (1 certyfikat), Grupa PGE (1 certyfikat)¹⁹.

Tego rodzaju działalność certyfikacyjną prowadzi również Fundacja Języka Polskiego. Jeśli treść i forma zgłoszonego dokumentu okażą się poprawne i przyjazne, może on otrzymać „Językowy znak jakości”. Certyfikat ten zaświadcza o wzorowej komunikacji – prostej, poprawnej i zrozumiałej. Może być przyznawany tekstom, ale także ludziom (np. trenerom, ambasadorom) lub całej organizacji. Certyfikat został

¹⁴ Tamże.

¹⁵ <https://konkursy.sar.org.pl/nominacje/effie/zg/4338> [dostęp: 23.05.2022].

¹⁶ <https://www.mbank.pl/mbank-news/co-nowego/mkanon-ma-piec-lat.html> [dostęp: 23.05.2022].

¹⁷ <https://www.pzu.pl/grupa-pzu/o-nas/prosty-jezyk> [dostęp: 23.05.2022].

¹⁸ Wymogi w zakresie uzyskania certyfikatu zob. <http://ppp.uni.wroc.pl/certyfikat.html> [dostęp: 23.05.2022].

¹⁹ Tamże.

dotychczas przyznany mBankowi (2019) – jednemu z prekursorów upraszczania komunikacji w sektorze bankowym²⁰. W 2021 roku wyróżniono wybrane zakładki na stronie internetowej mBanku²¹, a w roku 2022 – cztery dokumenty PKP Intercity²².

2.5. Konferencje i wydarzenia

Wydarzeniami, które dotyczą upraszczania komunikacji językowej w urzędach, są organizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej konferencje z cyklu Forum Prostej Języka. Są to spotkania praktyków, którzy dyskutują „na temat możliwości i kierunków działania w zakresie uproszczenia języka urzędowego, również w Funduszach Europejskich”²³. Zwykle podczas tych wydarzeń kolejne podmioty podpisują Deklarację prostej języka (zob. dalej).

Pierwsze Forum odbyło się 3 października 2018 roku²⁴. Dokładnie rok później miało miejsce II Forum, podczas którego kolejne podmioty zadeklarowały stosowanie zasad prostej języka, m.in. Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Narodowy Fundusz Zdrowia i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju²⁵. Tym samym najważniejsze instytucje państwowe poparły rozwijającą się ideę prostej języka. Po raz trzeci Forum Prostej Języka odbyło się 30 listopada 2021 roku²⁶.

Wydarzenia dotyczące omawianej idei odbywają się nie tylko w instytucjach publicznych. Od kilku lat konferencje na temat prostej języka organizuje rokrocznie Biuro Prostej Języka PZU. Jesienią 2021 roku na konferencji „Prosty język, czyli o komunikowaniu się bez nieporozumień” zaprezentowano opisywaną już *Encyklopedię prostej polszczyzny*. W 2022 roku konferencja odbyła się po raz szósty, tym razem pod hasłem „Prosty język, czyli lepszy wymiar komunikacji”²⁷.

Warta uwagi – i nagrodzona w konkursie Meeting Planner Power Awards 2020 jako najlepsze edukacyjne wydarzenie *online* – była konferencja z 2019 roku. Wydarzenie było częścią kampanii „Z oficjalnym stylem precz!”. Ważną jego częścią była debata dotycząca wyników sondażu zleconego przez PZU na temat prostej języka.

²⁰ <https://pl.media.mbank.pl/159565-mbank-z-jezykowym-znakiem-jakosci> [dostęp: 26.05.2022].

²¹ <https://www.mbank.pl/mbank-news/co-nowego/prosta-komunikacja-w-mbanku-dostalismy-jezykowy-znak-jakosci.html> [dostęp: 26.05.2022].

²² <https://www.intercity.pl/pl/site/o-nas/dzial-prasowy/aktualnosci/pkp-intercity-stawia-na-prosty-jezyk.html> [dostęp: 28.10.2022].

²³ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/wydarzenia/forum-na-rzecz-prostej-jezyka/> [dostęp: 26.05.2022].

²⁴ Tamże.

²⁵ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/wydarzenia/wpisz-titul-1/> [dostęp: 26.05.2022].

²⁶ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/wydarzenia/prosto-i-kropka-iii-forum-prostej-jezyka/> [dostęp: 26.05.2022].

²⁷ <https://pl-pl.facebook.com/pzucariera/> [dostęp: 27.10.2022].

Okazało się, że 89% Polaków oczekuje od firm prostych i zrozumiałych informacji²⁸. Rezultaty te potwierdzają wyraźną potrzebę rozwoju dyscypliny.

Równie aktywna jest działalność ING Banku Śląskiego, który zorganizował do tej pory trzy konferencje o prostym języku: 13 listopada 2019 roku²⁹, 25 listopada 2020 roku³⁰ i 23 listopada 2021 roku³¹.

Konferencje branżowe mają na celu dyskusję o dobrych praktykach stosowania prostego języka w komunikacji biznesowej. Prelegenci reprezentują różne środowiska – prawnicze i urzędowe, językoznawcze, bankowe czy informatyczne. Ta różnorodność branż dowodzi szerokiego zainteresowania ideą prostego języka i ponownie świadczy o jego uniwersalności.

Warto wspomnieć również o festiwalu „Stolica Języka Polskiego” w Szczecinie, który ma cechy przede wszystkim wielodniowego spotkania literackiego, ale pełni również funkcje dydaktyczne i promocyjne. W 2019 roku partnerem edukacyjnym wydarzenia był Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Instytucja miała swoje stoisko, na którym pracownicy opowiadali między innymi o doświadczeniach upraszczania komunikacji³².

W związku z tym, że w 2022 roku mija 10 lat od kampanii „Prosty język przyjazny obywatelom” i Kongresu Języka Urzędowego, Rada Języka Polskiego we współpracy z Prezydentem Miasta Poznania zorganizowała debatę poświęconą prostej polszczyźnie. Wydarzenie odbyło się 19 lutego 2022 roku w ramach tradycyjnych obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego³³. Tematem dyskusji były zagadnienia skupione w trzech panelach: „Prosty język w nowoczesnym urzędzie”, „Upraszczenie języka w praktyce” oraz „Czy teksty szkolne mogą być prostsze?”³⁴. Pewnym *novum* okazała się zwłaszcza trzecia dyskusja, która dotyczyła możliwości zastosowania prostego języka w edukacji.

2.6. Deklaracje

Dokumentem, który zobowiązuje sygnatariuszy do dbałości o efektywną komunikację oraz stosowania zasad prostego języka jest *Deklaracja na rzecz prostego języka urzędowego* (funkcjonująca również pod nazwą *Deklaracja prostego języka*).

²⁸ https://media.pzu.pl/informacje-prasowe/szczegoly/Prestizowa_nagroda_dla_konferencji_Biura_Prostego_Jezyka_PZU [dostęp: 26.05.2022].

²⁹ <https://media.ing.pl/informacje-prasowe/926/pr/470953/ing-gospodarzem-konferencji-prosty-jezyk-robi-roznice> [dostęp: 26.05.2022].

³⁰ <https://media.ing.pl/informacje-prasowe/926/pr/598044/ing-zaprasza-na-konferencje-prosty-jezyk-ma-sie-rozumiec> [dostęp: 26.05.2022].

³¹ <https://media.ing.pl/informacje-prasowe/926/pr/706078/ing-zaprasza-na-konferencje-o-prostym-jezyku> [dostęp: 26.05.2022].

³² <https://www.zus.pl/o-zus/kalendarium/festiwal-stolica-jezyka-polskiego> [dostęp: 26.05.2022].

³³ <https://www.poznan.pl/mim/info/news/debata-o-prostym-jezyku,176967.html> [dostęp: 26.05.2022].

³⁴ <https://rjp.pan.pl/> [dostęp: 26.05.2022].

Pierwsze podmioty, m.in. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Szef Służby Cywilnej i Zakład Ubezpieczeń Społecznych, podpisały ją 3 października 2018 roku podczas Forum Prostego Języka „Prosto i kropka”³⁵.

Od tego momentu grono sygnatariuszy systematycznie się powiększa. Do dziś deklarację podpisały 44 podmioty, w tym: Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Edukacji i Nauki, Narodowy Fundusz Zdrowia, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Finansów, Krajowa Administracja Skarbowa³⁶.

Sygnatariusze deklarują, że będą:

- dążyć do tego, aby pracownicy urzędów doskonalili kompetencje niezbędne do przestrzegania zasad prostego języka w mowie i piśmie,
- tworzyć standardy językowe i zachęcać pracowników do ich stosowania,
- uwrażliwiać pracowników urzędów na potrzeby innych – bez względu na wiek, poziom niepełnosprawności czy poziom wykształcenia,
- wprowadzać w życie rozwiązania zgodne z ideą prostego języka oraz sami, własnym przykładem, zarażać nią innych³⁷.

Nie tylko administracja państwowa angażuje się w propagowanie idei prostego języka. Prężnie działa w tej sprawie również sektor bankowy. Aby wzmocnić i uspołecnić działania firm w tym zakresie, Związek Banków Polskich zainicjował stworzenie *Deklaracji banków w sprawie standardu prostego języka*. Podpisało ją 20 przedstawicieli największych polskich banków. Banki zobowiązały się w ten sposób do tworzenia prostego języka komunikacji, który ma być profesjonalny, uprzejmy, empatyczny oraz pozbawiony urzędowego dystansu i prawniczych sformułowań³⁸.

2.7. Szkolenia, kursy, studia

Podpisanie *Deklaracji prostego języka* nie daje sygnatariuszom potrzebnych kompetencji do realizowania jej założeń. Podmioty zobowiązały się zresztą do poszerzania wiedzy swoich pracowników w tym zakresie. W odpowiedzi na zapotrzebowanie pojawiają się więc różnego rodzaju inicjatywy szkoleniowe dotyczące upraszczania języka. Kursy takie prowadzą między innymi Pracownia Prostej Polszczyzny, Fundacja Języka Polskiego, zespół Jasnopisu, badacze poznańscy. Szkolą oni zarówno urzędników, jak i pracowników firm.

³⁵ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/deklaracja-prostego-jezyka/> [dostęp: 26.05.2022].

³⁶ Zob. <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/deklaracja-prostego-jezyka/#Efekty%20porozumienia> [dostęp: 26.05.2022].

³⁷ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/103064/deklaracja.pdf> [dostęp: 26.05.2022].

³⁸ https://zbp.pl/getmedia/7a8d2b46-7fbd-4ecf-b0db-21809bed8ae7/Deklaracja-bankow-w-sprawie-standardu-prostego-jezyka_ok [dostęp: 26.05.2022].

Przykładowo w Krajowej Szkole Administracji Publicznej wiedzę z zakresu prostego języka mogą nabyć członkowie korpusu służby cywilnej, czyli urzędnicy. Oprócz szkoleń stacjonarnych możliwe jest też szkolenie zdalne dostępne przez Polską Platformę Szkoleniową oraz system e-learningowy służby cywilnej w formie kursu e-learningowego „Tworzenie komunikatów pisemnych zrozumiałych i dopasowanych do odbiorcy”³⁹.

Z inicjatyw akademickich warto wymienić kurs „Do rzeczy i do ludzi – prosty język i efektywna komunikacja dla praktyków” oferowany od roku 2021/2022 w Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego⁴⁰. Z kolei studia podyplomowe z tego zakresu udostępnia od 2022 roku Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu⁴¹.

2.8. Akcje i kampanie

Od kilku lat różne podmioty utożsamiające się z ideą prostego języka organizują kampanie (społeczne, promocyjne, marketingowe), w których zaznaczają swój wkład w rozwój idei i przede wszystkim podnoszą świadomość językową swoich pracowników, a także obywateli czy klientów.

Celem kampanii edukacyjnej „Prosto i kropka”, realizowanej od 2017 roku przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z Pracownią Prostej Polszczyzny i Krajową Szkołą Administracji Publicznej, jest ułatwienie dostępu do Funduszy Europejskich przez uproszczenie komunikatów o nich⁴². Cykl „Prosto i kropka” nie tylko koncentruje się na zrozumiałości dokumentów Funduszy, lecz także promuje zmiany w komunikacji urzędowej w ogóle⁴³.

Celem kampanii Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Prosto z ZUS” jest propagowanie prostego języka w dokumentach opracowywanych przez tę instytucję⁴⁴. W ramach akcji prowadzone są również szkolenia dla pracowników, wydano też szereg poradników dotyczących efektywnej komunikacji.

³⁹ Aby uzyskać dostęp do kursu, należy się zarejestrować. Kurs trwa 1 h 40 min, składa się z jednej lekcji w formie pisemnego wykładu oraz testu i ankiety. Uczestnik może uzyskać zaświadczenie o odbyciu kursu [stan na 2.06.2022].

⁴⁰ <http://ijp.uw.edu.pl/index.php/kursy/do-rzeczy-i-do-ludzi-prosty-jezyk-i-efektywna-komunikacja-dla-praktykow/> [dostęp: 27.05.2022].

⁴¹ <https://amu.edu.pl/wiadomosci/aktualnosci/kandydaci/prosty-jezyk-w-instytucjach-publicznych-nowy-kierunek-studiow-podyplomowych-na-uam> [27.10.2022].

⁴² <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/vlog-prosto-i-kropka/> [dostęp: 27.05.2022].

⁴³ W ramach kampanii „Prosto i kropka” powstał cykl filmów z udziałem Tomasza Piekota, zob. <https://www.youtube.com/watch?v=zvXoNNRzF9c&list=PLSoHIHWmvfwrTatU7IKlOfg7eTwdH6Ykf> [dostęp: 27.05.2022].

⁴⁴ <https://www.zus.pl/-/prosto-z-zus-czyli-prostszzy-jezyk-i-formularze> [dostęp: 28.05.2022].

Ministerstwo Finansów wraz z Krajową Administracją Skarbową opracowało projekt o nazwie „Ulga językowa”, choć to nie pierwsze działanie na rzecz przyjaznej komunikacji w sektorze finansów publicznych⁴⁵. W ramach „Ulgi” organizowane są od 2020 roku działania edukacyjne, w tym szkolenia dla pracowników resortu.

Podmiotem, który od lat skutecznie zmienia swoją komunikację, jest wspomniany już mBank. Od 2014 roku realizuje on działania zgodne z tzw. mKanonem, czyli zbiorem siedmiu zasad dobrej komunikacji (jasna, wyczerpująca, krótka, poprawna językowo, szczerza, empatyczna, typu „my”)⁴⁶.

Warta uwagi jest kampania PZU „Z oficjalnym stylem precz!” zrealizowana w 2020 roku. Jej głównym założeniem jest promocja prostego języka w komunikacji z klientem⁴⁷. Klipem kampanii stała się piosenka *Z oficjalnym tonem precz!*, w której do melodii *Ody do radości* Ludwika van Beethovena artysta operowy Jasin Rammal-Rykała prezentował standardy dobrej komunikacji⁴⁸. Film zdobył dużą popularność i miał bardzo pozytywny odbiór.

ING Bank Śląski zorganizował dwie kampanie internetowe: „Prosta bankowość, prosty język” w 2017 roku⁴⁹ oraz „Prosty język robi różnicę” w 2019 roku⁵⁰. W jego ramach powstały popularne spoty reklamowe emitowane między innymi w telewizji.

2.9. Prosty język w służbie cywilnej

W polskiej administracji publicznej ważną rolę odegrało zalecenie Szefa Służby Cywilnej Dobrosława Dowiata-Urbańskiego w sprawie upowszechniania prostego języka⁵¹. Dokument ten jest jednym z działań na rzecz zwiększenia dostępności informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej w służbie cywilnej. W grudniu 2020 roku zalecenie trafiło do dyrektorów generalnych i kierowników urzędów administracji rządowej, a za ich pośrednictwem – do wszystkich pracowników urzędów.

Głównym założeniem dokumentu jest, aby prosty język stał się standardem komunikacji pisemnej w urzędach administracji rządowej, jako że:

Znajomość i konsekwentne stosowanie zasad prostego języka przez pracowników urzędów w kanałach komunikacji pisemnej wpływa na wyższą jakość i dostępność usług publicznych. [...] [Prosta i przejrzysta komunikacja – AS] pozwala oszczędzić czas urzędników i obywateli⁵².

⁴⁵ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/upraszczanie-jezyka-w-ministerstwie-finansow> [dostęp: 28.05.2022].

⁴⁶ <https://www.mbank.pl/o-nas/mkanon/#mkanon> [dostęp: 27.05.2022].

⁴⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=C24fbrBhzyU> [dostęp: 27.05.2022].

⁴⁸ https://www.youtube.com/watch?v=T_xZzOGBafw [dostęp: 27.05.2022].

⁴⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=utoj8S-lweY> [dostęp: 27.05.2022].

⁵⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=AKOoTylkN8c> [dostęp: 27.05.2022].

⁵¹ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/zalecenie-szefa-sluzby-cywilnej-ws-prostego-jezyka> [dostęp: 27.05.2022].

⁵² Treść zalecenia jest dostępna na stronie: <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/prosty-jezyk-w-sluzbie-cywilnej---szef-sluzby-cywilnej-podpisal-zalecenie> [dostęp: 27.05.2022].

Szczegółowe wymogi dla urzędników różnego szczebla zawarte w zaleceniu są następujące:

- członkowie korpusu służby cywilnej powinni: stosować zasady prostego języka i poprawnej polszczyzny, tworzyć dokumenty zrozumiałe dla odbiorcy, doskonalić swoje kompetencje komunikacyjne i językowe oraz upraszczać komunikację i dbać, aby była ona przyjazna odbiorcy,
- kierownicy urzędów i dyrektorzy generalni administracji rządowej zobowiązani są upowszechniać w urzędzie zasady prostego języka i narzędzia efektywnej komunikacji, dbać, aby pracownicy stosowali zasady prostego języka w komunikacji z klientem wewnętrznym i zewnętrznym, umożliwiać pracownikom udział w szkoleniach z zakresu prostego języka i motywować ich do samokształcenia oraz w razie potrzeby wyznaczać lidera prostego języka spośród pracowników urzędu⁵³.

Serwis Służby Cywilnej zachęca wszystkich urzędników do szkolenia się w zakresie prostej polszczyzny oraz przystępności. W tym celu prowadzone są szkolenia (zob. wyżej). Departament Służby Cywilnej wydaje broszury dotyczące efektywnej komunikacji urzędowej oraz opracowuje standardy prostej polszczyzny dla urzędników. Powołano także Zespół do spraw promocji prostego języka w urzędach administracji rządowej oraz opracowano różne projekty dotyczące realizacji wcześniej wspomnianych szkoleń⁵⁴.

2.10. Badania statystyczne oraz sprawozdanie Szefa Służby Cywilnej za 2021 rok

Szef Służby Cywilnej każdego roku publikuje sprawozdanie o stanie służby cywilnej i o realizacji zadań tej służby⁵⁵. Od kilku lat w dokumencie pojawiają się informacje na temat postępów we wdrażaniu prostego języka w urzędach.

Ze sprawozdania za 2021 rok wynika, że:

- ponad połowa jednostek (55%) prowadzi działania, aby wdrożyć w swoim urzędzie prosty język,
- najczęściej w jednostkach opracowywane są zasady, wytyczne i wzory pism (27%),
- często wykorzystywane są szkolenia zewnętrzne (23%) i wewnętrzne (22%),
- w 80 urzędach działa lider / ambasador prostego języka lub zespół, a w 47 ekspert prostego języka prowadzi korektę podstawowych dokumentów (*Sprawozdanie Szefa... 2022*).

⁵³ Tamże.

⁵⁴ Działania Departamentu Służby Cywilnej zostały przedstawione na podstawie prezentacji Mateusza Pawelca: https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/85026/Prezentacja_M_Pawelec.pdf [dostęp: 27.05.2022].

⁵⁵ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/sprawozdaniessc> [dostęp: 27.05.2022].

Jeśli porównamy wnioski sprawozdania za 2021 rok z tymi z lat poprzednich, daje się zauważyć wzrost zainteresowania prostym językiem. Coraz więcej urzędów wprowadza jego zasady i upraszcza pisma – są to działania konkretne i wymierne, a nie tylko popularyzatorskie, jak to było w minionych latach. Wciąż jednak stosunkowo nieduża liczba urzędów angażuje się w upraszczanie języka.

W tym obszarze prowadzi się również badania dotyczące promocji prostego języka. Na rządowej stronie dane.gov.pl dostępne są statystyki dla poszczególnych lat od 2019 roku⁵⁶. Zestawienia są klasyfikowane według województw, kategorii i typów urzędów. Z analizy danych wynika, że jeszcze w niewielkim stopniu wprowadzono założenia Szefa Służby Cywilnej. Zdecydowanie przeważają sektory, które nie promują zasad prostego języka oraz nie mają specjalistów upraszczających komunikację.

3. ZAKOŃCZENIE

Ostatnie dziesięciolecie przyniosło dużą liczbę inicjatyw na rzecz prostego języka. Jeśli jednak spojrzeć na dane procentowe dotyczące obecności tych praktyk w urzędach, to okazuje się, że jesteśmy dopiero na początku drogi. Ze sprawozdania Szefa Służby Cywilnej za 2021 rok wynika, że lider / ambasador prostego języka działa w 80 instytucjach w Polsce. Jest to znikoma liczba, jeśli odnieść ją do liczby wszystkich urzędów, czyli ponad 2800.

Niezaprzeczalnie prosty język staje się coraz bardziej popularną i powszechną ideą, na co wskazuje zainteresowanie tym tematem nie tylko w sektorze administracji, lecz także w biznesie. Jednakże przez wiele lat prosty język był jedynie postulatem czy rodzajem dobrej praktyki. W 2020 roku za sprawą zalecenia Szefa Służby Cywilnej stał się lepiej umocowany, ale nadal nie jest uregulowany prawnie – w odróżnieniu od innych państw, np. Skandynawii czy Stanów Zjednoczonych, w których obowiązują stosowne ustawy.

Legislacji został natomiast poddany inny obszar, powiązany z prostym językiem – dostępność, której celem jest zapewnienie „swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach”⁵⁷. Kwestię tę regulują prawnie dwa dokumenty: *Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych z 2019 roku* (Dz.U. poz. 848) oraz *Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z 2019 roku* (Dz.U. poz.1696). Bezpośrednie powiązania prostego ję-

⁵⁶ Zob. <https://dane.gov.pl/pl/dataset/1955,promocja-prostego-jezyka-w-sluzbie-cywilnej> [dostęp: 27.05.2022].

⁵⁷ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-europejskie-bez-barrier/dostepnosc-plus/o-programie/> [dostęp: 5.06.2022].

zyka i dostępności dostrzegają Szef Służby Cywilnej czy Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Na rządowych stronach czytamy między innymi, że „prosty język jest elementem dostępności, uniwersalnym narzędziem, dzięki któremu odbiorcy rozumieją komunikaty i usługi publiczne i umieją z nich korzystać”⁵⁸.

Dostępność rozwija się równolegle do prostego języka i jest z nim ściśle związana. Towarzyszy temu przekonanie, że przystępny język jest dostępny i że jego zasady pozwalają realizować wymóg ustawy w zakresie tekstu ETR (ang. *easy to read* ‘tekst łatwy do czytania i zrozumienia’). ETR to sposób przygotowywania tekstów przez instytucje publiczne, skierowanych do osób niepełnosprawnych intelektualnie⁵⁹.

Przedstawione tu inicjatywy dowodzą, że zmienia się myślenie o obywatelach – zarówno sektor publiczny, jak i prywatny patrzą na odbiorców z większą empatią i starają się do nich dotrzeć w jak najefektywniejszy sposób. Upraszczenie komunikacji staje się źródłem przewagi konkurencyjnej w firmach, a w administracji skutkuje większą przystępnością dla obywateli.

Prosty język jest jednak wciąż w fazie rozwoju, np. nadal niewielkie są możliwości kształcenia akademickiego w tym zakresie. Jest to luka, która wymaga wypełnienia, gdyż na rynku widać zapotrzebowanie na specjalistów (por. nowe stanowiska pracy, np. trener, lider, ambasador prostego języka). Postulatami byłyby zatem: większa obecność tych zagadnień na uczelniach, lepsze prawne umocowanie prostego języka oraz dalsza promocja tej idei.

Bibliografia

- Będkowski, M. 2019. Jasnościowcy. O stylu naukowym Szkoły Lwowsko-Warszawskiej z perspektywy idei prostego języka (rekonesans). *Oblicza Komunikacji* 11, s. 87–106.
- Gruszczyński, W., Ogrodniczuk, M. red. 2015. *Jasnopis, czyli mierzenie zrozumiałości polskich tekstów użytkowych*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR.
- Hadryan, M. 2015. *Demokratyzacja języka urzędowego. Współczesne tendencje polityki językowej w Szwecji i Polsce*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe CONTACT.
- Kancelaria Sejmu. 2013. *I Kongres Języka Urzędowego. „Język urzędowy przyjazny obywatelom”*. Warszawa.
- Miodek, J., Maziarz, M., Piekot, T., Poprawa, M., Zarzeczny, G. 2010. *Jak pisać o Funduszach Europejskich?* Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.
- Moroń, E., Piekot, T., Zarzeczny, G., Maziarz, M. 2015. *Prosto o konkursach Funduszy Europejskich. Poradnik efektywnego pisania*. Warszawa: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. 2022. *Sprawozdanie Szefa Służby Cywilnej o stanie służby cywilnej i o realizacji zadań tej służby w 2021 roku*. Warszawa.

⁵⁸ <https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/prosty-jezyk2> [dostęp: 5.06.2022].

⁵⁹ Tamże.

- Rzeczpospolita Polska. Sejm. 2019. *Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych*. Dz.U. 2019 poz. 848.
- Rzeczpospolita Polska. Sejm. 2019a. *Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*. Dz.U. 2019 poz. 1696.
- Wanot-Miśtura, M. i in. red. 2021. *Encyklopedia prostej polszczyzny*. Warszawa: Biuro Prostejo Języka PZU.

Źródła internetowe i multimedialne [dostęp: 27.05.2022]

- <http://ijp.uw.edu.pl/index.php/kursy/do-rzeczy-i-do-ludzi-prosty-jezyk-i-efektywna-komunikacja-dla-praktykow/>
- <http://ppp.uni.wroc.pl/>
- <http://ppp.uni.wroc.pl/certyfikat.html>
- <https://amu.edu.pl/wiadomosci/aktualnosci/kandydaci/prosty-jezyk-w-instytucjach-publicznych-nowy-kierunek-studiow-podyplomowych-na-uam>
- <https://dane.gov.pl/pl/dataset/1955,promocja-prostego-jezyka-w-sluzbie-cywilnej>
- <https://jasnopis.pl/#>
- <https://konkursy.sar.org.pl/nominacje/effie/zg/4338>
- <https://logios.dev/#o-nas>
- <https://media.ing.pl/informacje-prasowe/926/pr/470953/ing-gospodarzem-konferencji-prosty-jezyk-robi-roznice>
- <https://media.ing.pl/informacje-prasowe/926/pr/598044/ing-zaprasza-na-konferencje-prosty-jezyk-ma-sie-rozumiec>
- <https://media.ing.pl/informacje-prasowe/926/pr/706078/ing-zaprasza-na-konferencje-o-prostym-jezyku>
- https://media.pzu.pl/informacje-prasowe/szczegoly/Prestizowa_nagroda_dla_konferencji_Biura_Prostego_Jezyka_PZU
- <https://pl.media.mbank.pl/159565-mbank-z-jezykowym-znakiem-jakosci>
- <https://pl-pl.facebook.com/pzucariera/>
- https://rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1390:ojczysty-dodaj-do-ulubionych107&catid=32&Itemid=67
- <https://sjp.pwn.pl/slowniki/kampania.html>
- <https://wfpik.amu.edu.pl/studia/kierunki-studiow/studia-podyplomowe/prosty-jezyk-w-instytucjach-publicznych>
- https://www.fundacja.jezypolskiego.pl/fundacja_jezyka_polskiego/
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/103064/deklaracja.pdf>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-europejskie-bez-barier/dostepnosc-plus/o-programie/>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/o-prostym-jezyku/>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/publikacje-i-ulotki/>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/wydarzenia/forum-na-rzecz-prostego-jezyka/>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/wydarzenia/wpisz-tytul-1/>

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/deklaracja-prostego-jezyka/#Efekty%20porozumienia>

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/vlog-prosto-i-kropka/>

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/prosto-o-funduszach-europejskich-1/deklaracja-prostego-jezyka/>

<https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/prosty-jezyk>

<https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/prosty-jezyk2>

<https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/prosty-jezyk-w-sluzbie-cywilnej---szef-sluzby-cywilnej-podpisal-zalecenie>

<https://www.gov.pl/web/sluzbacywilna/sprawozdaniessc>

<https://www.intercity.pl/pl/site/o-nas/dzial-prasowy/aktualnosci/pkp-intercity-stawia-na-prosty-jezyk.html>

<https://www.jasnopis.pl/info#>

<https://www.leichte-sprache.org/>

<https://www.mbank.pl/mbank-news/co-nowego/mkanon-ma-piec-lat.html>

<https://www.mbank.pl/mbank-news/co-nowego/prosta-komunikacja-w-mbanku-dostalismy-jezykowy-znak-jakosci.html>

<https://www.mbank.pl/o-nas/mkanon/#mkanon>

<https://www.plainlanguage.gov/law/>

<https://www.plainlanguage.gov/resources/checklists/checklist/>

<https://www.pzu.pl/grupa-pzu/o-nas/prosty-jezyk>

https://www.pzu.pl/grupa-pzu/o-nas/prosty-jezyk?_gl=1*120r1zm*_ga*OTQyNTUxODIzLjE2N-jl00Tk1Njk.*_ga_LE4DX3ZB89*MTY2NzlwMTEzNS42LjAuMTY2NzlwMTEzNS42MC4wLjA

<https://www.sluzbacywilna.info.pl/aktualnosci/1731-pisz-tak-po-prostu>

<https://www.youtube.com/watch?v=zvXoNNRzF9c&list=PLSoHIIHWmvfwrTatU7IKIOfg7eTwdH6Ykf>

<https://www.youtube.com/watch?v=AKOoTylkN8c>

<https://www.youtube.com/watch?v=C24fbrBhzyU>

<https://www.youtube.com/watch?v=KK38LPDoL-g&t=2s>

<https://www.youtube.com/watch?v=kQ8xVdHvP54&list=PLSoHIIHWmvfwrTatU7IKIOfg7eTwdH6Ykf>

https://www.youtube.com/watch?v=T_xZzOGBafw

<https://www.youtube.com/watch?v=utoj8S-lweY>

<https://www.zus.pl/-/prosto-z-zus-czyli-prostsz-jezyk-i-formularze>

<https://www.zus.pl/o-zus/kalendarium/festiwal-stolica-jezyka-polskiego>

https://zbp.pl/getmedia/7a8d2b46-7fbd-4ecf-b0db-21809bed8ae7/Deklaracja-bankow-w-sprawie-standardu-prostego-jezyka_ok

The plain language movement in Poland in the period 2012–2022

Summary

A decade ago, in 2012, a social campaign titled “Citizen-friendly plain language” was announced and the First Congress of Official Language was held. Since then the idea of plain language has been developing in Poland – in both public administration and business. It consists in formulating communications such that they can be read quickly and understood when being read for the first time. This article aims to compile and describe the major entities, initiatives, and actions concerned with simplification of communication (plain language) in Poland.

Keywords: plain language – simplifying communication – “Citizen-friendly plain language” campaign – plain language declaration – Congress of Official Language.

Trans. Monika Czarnecka